คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Actual and Expected Characteristics of Students in Humanities Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

สุวณี วิจารัตน์ | SUWANEE WICHARAT
อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ชิดชัย สนั่นเสียง | CHIDCHAI SANANSEANG
อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ABSTRACT

The purposes of this research are to study 1) actual characteristics of students, 2) expected characteristics of students, and 3) prioritization of needs of characteristic development of students in the Humanities Department of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. The sample size consisted of 210 students from the Humanities Department selected through purposive random sampling. The tool used is a five-point rating scale questionnaire. The statistical tools used for data analysis are mean, standard deviation, and analysis of prioritization of needs by using modified PNI.

The findings revealed that :

1. Overall, the students in the Humanities Department have 6 aspects of actual characteristics which are sorted in descending order as

follows: identity of university, morality and ethics, knowledge, interpersonal skills and responsibility, cognitive skills, and numerical analysis, communication and Information Technology skills.

2. Overall, the students in the Humanities Department have 6 aspects of expected characteristics which are sorted in descending order as follows: identity of university, knowledge, morality and ethics, numerical analysis, communication and Information Technology skills, cognitive skills and interpersonal skills and responsibility.

3. The students in the Humanities Department prioritized the needs of characteristic development which are sorted in descending order as follows: numerical analysis, communication and Information Technology skills, cognitive skills, knowledge, interpersonal skills and responsibility, identity of university, and morality and ethics.

Keywords: characteristics of students, actual characteristics of students, expected characteristics of students, prioritization of needs

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา 2) ศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนักศึกษา และ 3) ศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา ภาควิชามนุษยศาสตร์ จำนวน 210 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยวิธี $PNI_{modified}$

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่เป็นจริง ภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุด คือ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2) นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่คาดหวังภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุด คือ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

3) นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ: คุณลักษณะของนักศึกษา, คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา, คุณลักษณะที่คาดหวังของนักศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนา ส่งเสริม ปลูกฝัง แนวความคิด ความรู้ ให้กับพลเมืองและ สังคมโดยรวมของทุกประเทศ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นตัวแปรของความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Term Competitiveness) การออกแบบการศึกษาจึงเป็นข้อต่อความสำคัญของการพัฒนาประเทศในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557 : 1) สำหรับประเทศไทยให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาส เสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตลอดจนมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและการเป็นสมาชิกที่ดีและเป็นผู้นำของสังคม รวมทั้งการพัฒนาการดำเนินชีวิตของตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข (กาญจนา วัธนสุนทร และคณะ, 2554 : 2) เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้มีการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาในรอบแรก ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เกิดการปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมมากขึ้น อีกทั้งยังมีการยกระดับของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นมหาวิทยาลัย ส่งเสริมการดำเนินการสอนของวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งให้อิสระในการดำเนินการแก่สถาบันอุดมศึกษามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเกิดการขยายตัวอย่างกว้างขวาง ประชาชนมีโอกาสได้เข้าเรียนระดับอุดมศึกษามากขึ้น และมีทางเลือกที่หลากหลายเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพตามมา สังคมถามว่า เชื่อมั่นได้อย่างไรว่า บัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้

ผลิตออกไปมีคุณภาพได้มาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกันได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552 : 10-15)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะเป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา จึงได้ดำเนินงานโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications fram work For Higher Education, : TQF : HED) เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงออกประกาศเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่ง พ.ศ.2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา โดยคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้านคือ 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) 2. ด้านความรู้ (Knowledge) 3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skills) 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and Responsibility) และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology skills) (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2552) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้นำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ภาควิชา คือ ภาควิชามนุษยศาสตร์ และภาควิชาสังคมศาสตร์ มีสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอน และต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ขึ้นมาใช้ในปี 2554 และ 2555 สำหรับภาควิชามนุษยศาสตร์มีหลักสูตรที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาคือ หลักสูตรวิชาภาษาไทย หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

หลักสูตรวิชาภาษาญี่ปุ่น หลักสูตรวิชาศิลปกรรม และหลักสูตรวิชาดนตรี ที่ต้องนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 มาใช้เป็นครั้งแรกในการจัดทำหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรดังกล่าวเมื่อจบการศึกษานักศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 5 ด้าน ดังกล่าวแล้ว และยังต้องมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา คือ บัณฑิตเป็นคนดี ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย จิตให้บริการ จากการจัดการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลา 2 ปี ยังไม่มีใครศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีเพียงแต่การติดตามคุณลักษณะของบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต จึงทำให้ผู้วิจัยพิจารณาถึงความสำคัญในการทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อจะได้นำข้อมูลคุณลักษณะของนักศึกษาตามผลการเรียนรู้ไปสู่การวางแผนปรับปรุงและกำหนดนโยบายให้ภาควิชาได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก่อนสำเร็จการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย คุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) พ.ศ. 2552 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีคุณลักษณะ 5 ด้าน คือ 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) 2. ด้านความรู้ (Knowledge) 3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skills) 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and Responsibility) และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology skills) ตลอดจนมาตรฐานหลักสูตร (มคอ.2) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ภาควิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ศิลปกรรม และดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย บัณฑิตเป็นคนดี ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย จิตให้บริการ

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา โดยใช้วิธีการ $PNI_{modified}$

2. ด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ ปี 2556 – ปี 2557 จำนวน 801 คน

3. ด้านระยะเวลาการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน เมษายน 2558 ถึงเดือน มกราคม 2559

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ.2552 ร่วมกับ มคอ. 2 หลักสูตรสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย กับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา ตามวิธีการของ $PNI_{modified}$ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

1. คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน
   - 1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
   - 1.2 ด้านความรู้
   - 1.3 ด้านทักษะทางปัญญา
   - 1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
   - 1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
   - 1.6 ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
2. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 268 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และ มคอ.2 มาตรฐานหลักสูตรภาควิชามนุษยศาสตร์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แล้วนำไปหาค่าความตรง (Validity) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าความสัมพันธ์ด้วยวิธีการของคอนบราค (Contract's Alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาโดยใช้วิธีการ $PNI_{modified}$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คุณลักษณะที่เป็นจริง และคาดหวังของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่เป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

คุณลักษณะของนักศึกษา	ระดับที่เป็นจริง			ระดับที่คาดหวัง		
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.81	0.75	มาก	4.35	0.72	มาก
2. ด้านความรู้	3.70	0.71	มาก	4.35	0.71	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.64	0.75	มาก	4.32	0.72	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.69	0.74	มาก	4.31	0.72	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	3.64	0.77	มาก	4.35	0.74	มาก
6. ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.84	0.75	มาก	4.44	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	**3.72**	**0.75**	**มาก**	**4.35**	**0.72**	**มาก**

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่เป็นจริงภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุดคือ ด้านอัตลักษณะของมหาวิทยาลัย ($\bar{x}$= 3.84) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x}$= 3.81) ด้านความรู้ ($\bar{x}$= 3.70) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x}$= 3.69) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x}$= 3.64) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}$= 3.64)

นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่คาดหวังภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุดคือ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{x}$= 4.44) รองลงมาคือ ด้านความรู้ ($\bar{x}$= 4.35) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x}$= 4.35) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}$= 4.35) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x}$= 4.32) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x}$= 4.31)

โดยสรุปนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ภาพรวม มีคุณลักษณะที่คาดหวัง ($\bar{x}$= 4.33) สูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง ($\bar{x}$= 3.72) และทุกด้าน

2. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 6 ด้าน ด้วยวิธีการ $PNI_{modified}$ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความต้องการจำเป็นกำหนดโดยวิธี $PNI_{modified}$ ของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์

คุณลักษณะของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่คาดหวัง (I)	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่เป็นจริง (D)	(I-D)	$(I-D)/_D$	ลำดับที่
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.35	3.81	0.54	0.141	6
2. ด้านความรู้	4.35	3.70	0.65	0.175	3
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.32	3.64	0.68	0.186	2
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.31	3.69	0.62	0.168	4
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	4.35	3.64	0.71	0.195	1
6. ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	4.44	3.84	0.60	0.156	5

จากตาราง 2 พบว่านักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นอันดับสุดท้าย

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์มีคุณลักษณะที่เป็นจริง ภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุดคือ ด้านอัตลักษณะของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่คาดหวัง ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าสูงสุด คือ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

3. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นอันดับสุดท้าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่เป็นจริงภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุดคือ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทิศา สงวนสัจ มณฑาทิพย์ สุรินทร์อาภรณ์ และศศิมา พึ่งโพธิ์ทอง (2554 : 49-51) ที่ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2545 ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรปรับปรุงใหม่ ภาควิชามนุษยศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมาต้องกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งทำให้คุณภาพของบัณฑิตตามลักษณะดังกล่าว ที่หลักสูตรสาขาวิชาได้มีการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาให้ได้มากที่สุดเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและ ความต้องการของสังคม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

2. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะที่คาดหวัง ภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าสูงสุดคือ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข จึงทำให้นักศึกษาสามารถคาดหวังคุณลักษณะด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่สร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขซึ่งทำให้นักศึกษามีความต้องการสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาไทย

3. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาระดับบุคคลสำหรับคนไทยเพื่อเตรียมพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21 St Century skills) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาศักยภาพของคนไทยโดยมีทักษะที่สำคัญอันดับแรกได้แก่ ทักษะการคิดและสังเคราะห์ อันดับที่ 2 คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในประโยชน์เชิงข้อมูลและการสื่อสารและอันดับที่ 3 คือ ทักษะการปฏิสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2557 : 88) และยังสอดรับกับยุคข้อมูลข่าวสารการใช้เทคโนโลยี (Digital age) ซึ่งสังคมปัจจุบันมีความจำเป็นในการเรียนรู้ การค้นหาข้อมูล และการสื่อสารจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ทางการสื่อสารกับบุคคลอื่นด้วยภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานการณ์จัดการเรียนการสอนหรือ การจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารเป็นสำคัญ จึงเกิดความจำเป็นที่ต้องพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอันดับแรกที่ต้องพัฒนามากที่สุด เพราะทักษะดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ของโลก ในอนาคต เพื่อใช้ในการค้นคว้าหาความรู้/องค์ความรู้เพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการดำรงชีวิตและสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมตลอดไปและสามารถคิด สังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ มีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอันดับแรกนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. นักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ ต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการมุ่งศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารและต้องสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ตลอดจนมีทักษะ/ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นคว้าหาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ไปดำเนินชีวิต โดยต้องใฝ่หาความรู้ทั้งภายในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการค้นคว้าหาความรู้ต่อการดำรงชีวิต

2. อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ในภาควิชามนุษยศาสตร์ ต้องพัฒนานักศึกษาให้มีผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยตนเอง และการจัดกิจกรรมการเสนอรายงานและการค้นคว้าด้วยเทคโนโลยี/คอมพิวเตอร์ในทุกรายวิชา และต้องกำหนดให้นักศึกษาสามารถสื่อสาร/นำเสนอเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้

3. ภาควิชามนุษยศาสตร์ ต้องกำหนดให้สาขาวิชาต่าง ๆ จัดทำหลักสูตรปรับปรุงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณลักษณะ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไว้ในทุกรายวิชาหรือให้มีรายวิชาเรียนรู้ทางเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น หรือการจัดกิจกรรมอบรมการใช้เทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะดังกล่าวเพิ่มขึ้น

4. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ควรนำผลการวิจัยดังกล่าวไปกำหนดนโยบายการพัฒนานักศึกษา โดยการวางแผนการจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร โดยเฉพาะนอกหลักสูตรเป็นการเสริมให้นักศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาจจัดการอบรมหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีเป็นระยะ ๆ และจัดการอบรมภาษาเพื่อการสื่อสารแต่ละระดับ เพื่อให้นักศึกษามีเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้และการสื่อสารได้อย่างดี และผู้เข้ารับการอบรมจะได้ประกาศนียบัตรแสดงถึงศักยภาพการใช้เทคโนโลยีและภาษาเพื่อการสื่อสาร

5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ควรจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้พอเพียงกับจำนวนนักศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ โปรแกรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การติดตั้งระบบเครือข่ายไร้สาย (WIFI) ให้ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงข้อมูลได้ทุกพื้นที่และจัดหาโปรแกรมการสื่อสารภาษาต่าง ๆ ในอาเซียนและสากล ให้นักศึกษาได้เรียนรู้หรือฝึกฝนพัฒนา

ด้วยตนเอง หรืออาจเพิ่มหน่วยกิตการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ, ภาษาต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้นอาจเป็นรายวิชาบังคับ หรือรายวิชาเลือกเสรี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. ควรเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา, อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

3. การศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2554). **CC,PR กรอบใหม่ทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

————————. (2554). **กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนิศา สงวนสัจ มณฑาทิพย์ สุรินทร์อาภรณ์ และศศิมา พึ่งโพธิ์ทอง. (2554). **รายงานการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2545 ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552ของวิทยาลัยพยาบาลราชชนนี ชัยนาท.** (เอกสารโรเนียว).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **รายงานผลการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี.** กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์.

————————————. (2557). **รายงานผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์.

Mishra, Punya and Kereluik, Kristen (2012). **What 21 st Century Learning, A Resiew and a Syntheses (online).** Avaliable from http://www.punya.edu.msu.edu/publications/21 st Century knowledge_PM.-KK.pdf C November 18.

North Central Regional Laboratory & Metiri Group. **En Gauge 21 st Century skills : Literacy inThe Digital Age**. Chicago : North Central Regional Educational Laboratory.